

EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE DLA ZAJĘĆ

Kierunek: **Polonistyczno-filozoficzne studia nauczycielskie**
Poziom studiów: **Studia drugiego stopnia**

Nazwa zajęć: **Laboratorium psychologiczne: ewaluacja praktyk w szkole ponadpodstawowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie umiejętności:

1. Posiada umiejętności oraz jest gotów wykorzystywać zdobytą wiedzę psychologiczną w celu analizy zdarzeń (w oparciu o sytuacje obserwowane i opisane na praktykach, w tym związane z trudnościami rozwojowymi i związanymi ze zdrowiem psychicznym (np. dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, obniżenie nastroju, depresja itp.).
2. Potrafi projektować i autoewaluować ścieżkę własnego rozwoju, zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów podejmować autorefleksję nad własnym rozwojem zawodowym, potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela.
2. Jest gotów do wrażliwego rozpoznawania etycznych aspektów pracy nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnych.

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Rozpoznanie i analiza powiązań między treściami realizowanymi na różnych przedmiotach psychopedagogicznych wspieranie tworzenie umysłowej mapy całości, zintegrowanie treści – jako przykład analiza sytuacji trudnych (trudności rozwojowe i związane ze zdrowiem psychicznym (np. dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, obniżenie nastroju, depresja itp.).

Zasoby własne w pracy nauczyciela - projektowanie ścieżki własnego rozwoju, identyfikacja potrzeb i celów osobistych i zawodowych, metody i techniki samorozwojowe, kompetencje komunikacyjne.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka etyki cz. 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. wymienia i charakteryzuje metody i techniki nauczania etyki na poziomie ponadpodstawowym.

w zakresie umiejętności:

1. samodzielnie adaptuje metody i techniki nauczania etyki na poziomie ponadpodstawowym do użytku w działalności nauczyciela lub praktykanta,
2. potrafi dokonać diagnozy i analizy typowych i nietypowych trudności dydaktycznych w procesie przyswajania zagadnień przedmiotowych i rozwijania umiejętności przez ucznia szkoły ponadpodstawowej,
3. potrafi określić etyczne aspekty i wyzwania pracy dydaktycznej z uczniami szkoły ponadpodstawowej,
4. potrafi samodzielnie i z użyciem argumentacji czerpanej z rozmaitych szkół społecznych interpretować aktualne problemy dziedzinowe i problemy moralne, etyczne, społeczno-etyczne, polityczne i bieżące wyzwania etyczne na świecie, interesujące uczniów szkoły ponadpodstawowej (kryzys ekologiczny, epidemia, rażąca niesprawiedliwość, itp.),
5. w szerokim zakresie opanował/a metody i techniki nauczania filozofii jako wyjściowej domeny, z której wywodzi się etyka, na poziomie ponadpodstawowym i samodzielnie je adaptuje dla użytku w działalności nauczyciela lub praktykanta.

Treści programowe dla zajęć:

Metody i techniki nauczania etyki na poziomie ponadpodstawowym i ich samodzielna adaptacja dla potrzeb nauczyciela lub praktykanta.

Diagnoza i analiza typowych i nietypowych trudności dydaktycznych w procesie przyswajania zagadnień przedmiotowych i rozwijania umiejętności przez ucznia szkoły ponadpodstawowej.

Etyczne i socjologiczne aspekty i wyzwania pracy dydaktycznej z uczniami szkoły ponadpodstawowej. Samodzielna, z użyciem argumentacji czerpanej z szkół etyki interpretacja aktualnych problemów dziedzinowych i problemów moralnych, etycznych, społeczno-etycznych, politycznych i bieżących wyzwań globalnych, interesujących uczniów szkoły ponadpodstawowej (kryzys ekologiczny, epidemia, cierpienie zwierząt, rażąca niesprawiedliwość, wykluczenie, itp.).

Metody i techniki nauczania etyki na poziomie ponadpodstawowym.

Nazwa zajęć: **Bioetyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje interdyscyplinarną specyfikę dziedziny wiedzy, jaką jest bioetyka,
2. omawia stanowiska filozofów antycznych, średniowiecznych i nowożytnych wobec tematu samostanowienia o śmierci, ich wykładni zdrowa/normy oraz terapii a także adaptację tych klasycznych argumentów na gruncie bioetyki XX w.,
3. omawia historyczny przebieg zmiany ustawodawstwa - w co najmniej kilku europejskich krajach oraz w USA - dotyczącego ochrony życia poczętego i prawa do jego przerwania,
4. omawia historyczny przebieg zmiany ustawodawstwa dotyczącego ochrony życia pacjenta i prawa do odstąpienia od leczenia lub przerwania życia pacjenta (USA, Japonia, co najmniej kilka krajów europejskich),
5. omawia aktualne polskie ustawodawstwo dotyczące transplantologii, aborcji, badań prenatalnych, opieki paliatywnej, ochrony praw pacjenta w stanie wegetatywnym,
6. charakteryzuje stanowisko tzw. Wielkich Religii w kwestii medycznej definicji śmierci (tj. śmierci mózgu) oraz transplantologii.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przywołać argumentację bioetyczną na dowolny temat (prawo do aborcji, klauzula sumienia, prawo pacjenta do informacji, paternalizm lekarski, samobójstwo wspomagane niemedycznie itd.) według stanowisk wiodących w debacie bioetycznej (np. utilitaryzm, etyka chrześcijańska, etyka eudajmonistyczna, etyka perfekcjonistyczna itd.),
2. potrafi zdefiniować terapię uporczywą, stan terminalny, opiekę paliatywną, eutanazję bierną, eutanazję czynną, samobójstwo wspomagane medycznie oraz samobójstwo wspomagane niemedycznie,
3. potrafi opracować model przypadku bioetycznego na podstawie informacji prasowej (zawierającej informację medyczną, prawną i biograficzną) oraz własnych nabytych kompetencji bioetycznych,

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do dokonania normatywnej oceny przebiegu wybranych przypadków medycznych oraz formułować suwerenne etyczne stanowisko argumentacyjne wobec konkretnych przepisów prawa,
2. jest gotów do wykorzystywania zdobytych informacji i do podejmowania działań inspirowanych zdobytą wiedzą na rzecz doskonalenia warsztatu nauczania etyki w swoim zawodzie.

Treści programowe dla zajęć:

Status i dylematy bioetyki jako dziedziny interdyscyplinarnej.

Etyczna problematyka początków życia (zdrowie prokreacyjne, ustawa aborcyjna, najważniejsze europejskie i amerykańskie kazusy dot. badań prenatalnych oraz aborcji).

Terapia genowa (biokonserwatyzm vs transhumanizm, prawo do dziedzictwa genetycznego, enhancement a terapia medyczna, terapia germinalna, prawa pacjenta: tożsamość biologiczna i psychiczna).

Etyczne aspekty decyzji o śmierci (filozoficzne koncepcje samostanowienia i podmiotowości; argumenty pro- i kontreutanazyjne w filozofii klasycznej i współczesnej oraz w aktualnej debacie prawnomedycznej; definicje stanu terminalnego, stanu wegetatywnego oraz śmierci mózgu; najważniejsze europejskie i amerykańskie kazusy dot. eutanazji biernej, eutanazji czynnej oraz samobójstwa wspomagane medycznie).

Transplantacje (definicje śmierci, w tym śmierci mózgu, historia medycyny transplantacyjnej, stanowiska wiodących religii monoteistycznych wobec idei transplantacji, polska ustawa transplantacyjna, tzw. rynek organami).

Zdrowie – ujęcie systemowe (zdrowie jako dobro publiczne; moralna wartość medycyny (dobro jako cel); historia europejskich modeli opieki zdrowotnej/ubezpieczenia zdrowotnego; polskie transformacje w systemie ochrony zdrowia po 1989; rankingi europejskiego Health Index, diagnoza polskiego systemu w porównaniu do krajów takich jak Holandia, Szwecja, Niemcy, Grecja, Włochy, USA, Kanada, Japonia).

Nazwa zajęć: **Polszczyzna historyczna - laboratorium komparatystyczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. referuje poglądy na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych języków słowiańskich, ich relacji do języka prasłowiańskiego rozumianego jako hipoteza naukowa oraz do języka staro-cerkiewno-słowiańskiego jako najdawniejszego słowiańskiego języka literackiego, dziś martwego,
2. omawia rolę wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać ze zrozumieniem i samodzielnie komentować prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) oraz prawidłowo posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego,
2. potrafi omówić rolę i efekty wzajemnego oddziaływania na siebie języków słowiańskich w trakcie ich rozwoju historycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli języka polskiego,

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do czynnego uczestniczenia w zespołowym rozwiązywaniu problemów z zakresu lingwistycznej interpretacji polskich i słowiańskich tekstów dawnych.

Treści programowe dla zajęć:

Ogólna charakterystyka języka prasłowiańskiego.

Ogólne warunki i przebieg postawiania literackich odmian języków słowiańskich.

Rozwój alfabetów słowiańskich.

Rozpad wspólnoty prasłowiańskiej (fonetyka, słownictwo).

Wpływ polszczyzny na inne języki słowiańskie.

Nazwa zajęć: **Badania literackie I**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wymienia i charakteryzuje różne przedmioty badań literackich,
2. wymienia i charakteryzuje metody badań literackich wypracowanych w różnych epokach.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskusowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych,
2. potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi,
3. potrafi zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych,
2. ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.

Treści programowe dla zajęć:

Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne.

Interdyscyplinarność w badaniach literackich.

Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki.

Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu.

Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe).

Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna).

Komparatystyka literacka i badania intertekstualne.

Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelnicy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku.

Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich.

Sztuka interpretacji dzieła literackiego.

Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distantreading, stylometria).

Nazwa zajęć: **Język niemiecki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności leksykalne w j. niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+, które potrafi adekwatnie wykorzystać do konkretnych sytuacji komunikacyjnych.
2. zna objęte przedmiotem konstrukcje gramatyczne i umie je zastosować adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej zakresie przewidzianym przedmiotem.
3. potrafi zrozumieć i produkować w j. niemieckim dłuższe wypowiedzi ustne o tematyce ogólnej, a w szczególności o tematyce specjalistycznej z zakresu językoznawstwa, prezentacja monologowa, negocjacje – wypowiedź argumentacyjna, dyskusja, debata, wywiad.
4. potrafi skutecznie i poprawnie, zarówno pod względem norm językowych jak i umiejętności dyskursywnych uczestniczyć w komunikacji pisemnej z elementami języka specjalistycznego przewidzianej dla poziomu B2+ w Europejskim systemie opisu kształcenia językowego.
5. potrafi samodzielnie posługiwać się różnymi źródłami informacji dotyczących słownictwa i gramatyki języka niemieckiego w zakresie wykraczającym poza treści nauczania; potrafi samodzielnie wyszukiwać i pracować z niemieckojęzycznymi artykułami naukowymi.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

Słownictwo w zakresie zgodnym z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Semestr 1:

Fenomeny gramatyczne w języku niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Semestr 2:

Adekwatne słownictwo i fenomeny gramatyczne objęte treściami kształcenia i niezbędne do produkowania wypowiedzi ustnych z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

Semestr 2:

Zasady oraz środki wyrazu właściwe dla produkowania wypowiedzi pisemnych przewidzianych dla poziomu B2+, takich jak: korespondencja, teksty naukowe, teksty specjalistyczne.

Nazwa zajęć: **Język angielski**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi porozumiewać się spontanicznie i płynnie, uczestniczyć aktywnie w dyskusji, udowadniać i bronić swoich poglądów.
2. rozumie artykuły i relacje prezentujące określoną postawę i poglądy oraz współczesne teksty literackie pisane prozą.
3. potrafi przygotować prace pisemne na temat studiowanego przedmiotu przy użyciu języka specjalistycznego.
4. rozumie nagrania, wykłady i filmy związane tematycznie z kierunkiem studiów; potrafi dokonać ich streszczenia w formie ustnej i pisemnej.
5. potrafi przygotować i wygłosić prezentację poruszającą tematy specjalistyczne.
6. potrafi samodzielnie pracować z tekstem specjalistycznym, przygotować streszczenie oraz przetłumaczyć go na własny użytek.
7. zna techniki komunikowania się niezbędne w pracy w grupie i parach.

Treści programowe dla zajęć:

Analiza wybranych tekstów specjalistycznych oraz słownictwa.

Analiza wybranych kierunkowych wykładów i wystąpień.

Wypowiedź ustna o charakterze akademickim, związana ze studiowanym kierunkiem.

Tworzenie tekstów akademickich i właściwych dla studiowanego kierunku.

Nazwa zajęć: **Język hiszpański**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posługiwać się słownictwem i wyrażeniami w zakresie ogólnym oraz związanymi z kierunkiem jego studiów oraz w sytuacjach zawodowych;
2. zna konstrukcje gramatyczne niezbędne do formułowania wypowiedzi naukowej, uczestniczenia w dyskusji i przygotowania artykułu naukowego;
3. potrafi pracować w grupie, prezentować swoje umiejętności;
4. potrafi formułować i uzasadniać swoje opinie w języku hiszpańskim;
5. potrafi korzystać z obcojęzycznych źródeł o zróżnicowanym charakterze (monografie naukowe, periodyki specjalistyczne, prasa, inne media);
6. potrafi przygotować pracę pisemną w języku obcym w studiowanej dyscyplinie

Treści programowe dla zajęć:

Sprawności językowe: mówienie, pisanie, rozumienie tekstu czytanego i słuchanego w obszarze tekstów specjalistycznych;
Przekaz treści naukowych w j. hiszpańskim : streszczenie artykułu lub wykładu, pisanie abstraktów itp.
Problematyka związana z tematem pracy magisterskiej;

Nazwa zajęć: **Laboratorium literatury: XII-XVII wiek**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. przedstawia pogłębioną wiedzę na temat historii literatury i przebiegu procesu historycznoliterackiego w epokach objętych programem zajęć
2. w pogłębiony, uporządkowany i podbudowany teoretycznie sposób omawia wybrane zagadnienia szczegółowe, sproblematyzowane w składających się na zajęcia mikromonograficznych cyklach tematycznych
3. przedstawia najważniejsze tendencje uwidaczniające się we współczesnych badaniach literackich nad zjawiskami i zagadnieniami objętymi programem zajęć, jest świadom różnorodności narzędzi i metod poznawczych w nich wykorzystywanych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać literaturę w trzech porządkach: a) wydarzenia (dzieła i autora), b) koniunktur (wyznaczających kontekst macierzysty dzieła: formacji, epoki, prądu), c) „długiego trwania” (usytuowania dzieła w postrzeganym jako całość procesie przemian literatury i kultury polskiej, zwłaszcza wobec tradycji i jako tradycji dla epok późniejszych), potwierdzając tym samym świadomość historyczności i procesualności zjawisk literackich oraz kulturowych
2. potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do analizy i interpretacji zjawisk estetycznoliterackich objętych programem zajęć oraz do wyjaśniania zależności między nimi, wykorzystując w tym celu adekwatne narzędzia i metody
3. potrafi interpretować dzieła literackie i zjawiska historycznoliterackie w ich relacji z wydarzeniami i procesami historycznymi, sytuując je we właściwym dla nich kontekście filozoficznym, społecznym, kulturowym oraz w powiązaniu z innymi sztukami.
4. uwzględnia modalności interpretacyjne wynikające z zastosowania w procedurach lekturowych różnych narzędzi i języków badawczych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dostrzega znaczenie epok objętych programem zajęć jako tradycji dla współczesności, jest gotów wykorzystywać wiedzę i umiejętności zdobyte podczas zajęć do samodzielnej, krytycznej refleksji nad uwarunkowaniami własnej teraźniejszości.

Treści programowe dla zajęć:

Dzieła literatury polskiej epok średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Proces historycznoliteracki w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (oraz jego podstawowe jednostki: formacje, epoki, prądy, style, gatunki).

Metarefleksja estetycznoliteracka w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (w tym: doktryny literackie i poglądy na temat literackości, autotematyzm literatury, poetyki sformułowane, podstawowe pojęcia i kategorie estetyczne, retoryka jako teoria i praktyka komunikacyjna).

Literatura polskiego średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia na tle porównawczym (wobec innych literatur europejskich).

Literatura polskiego średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec tradycji antycznej i biblijnej. Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia jako tradycja dla epok późniejszych (oraz rola tej tradycji we współczesności).

Filozoficzne, społeczne i kulturowe konteksty literatury w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec zjawisk i procesów historycznych (zwłaszcza w odniesieniu do dziejów Królestwa

Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów) oraz innych zjawisk kulturowych (jak np. humanizm, reformacja i kontrreformacja, sarmatyzm, oświecenie).

Życie literackie, instytucje kulturotwórcze oraz geografia literacka w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura wobec piśmiennictwa, piśmienność i oralność oraz dwujęzyczność literatury epok średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec innych sztuk.

Literatura renesansu, baroku i oświecenia w ujęciu paradygmatycznym (tj. jako wspólnota: wzorca literackości i wyobrażeń teoretycznych na temat

literatury, pojęć i kategorii estetycznoliterackich oraz ich presupozycji filozoficznych, sytuacji komunikacyjnych i uporządkowań genologicznych).

Warsztat badawczy współczesnego historyka literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (pryncypia filologiczne, instrumentarium pojęciowe, narzędzia i metody poznawcze, odniesienia do współczesnych dyskursów i metodologii nauk humanistycznych).

Szkoły, nurty i tradycje polskich (w tym poznańskich) badań historycznoliterackich nad literaturą średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia, obecny stan badań oraz ich tendencje rozwojowe (w odniesieniu do wybranych zagadnień).

Nazwa zajęć: **Badania literackie II**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. w sposób pogłębiony i usystematyzowany przedstawia wiedzę o kierunkach w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku

2. omawia towarzyszające im koncepcje teoretyczne, używając w tym celu terminologii specjalistycznej.

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje różne perspektywy badawcze w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich

2. stosuje wybrane teorie i metody we własnym projekcie badawczym, uzasadniając ich przydatność,

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych,

2. ma głęboką świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.

3. krytycznie wartościuje znaczenie i przydatność różnych perspektyw badawczych w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich

Treści programowe dla zajęć:

Związki refleksji literaturoznawczej z innymi dziedzinami humanistyki (XIX, XX i XXI wiek) – wprowadzenie.

Przełom romantyczny (wczesnoromantyczne koncepcje poezji i języka poetyckiego, programy, manifesty, polemiki) i koncepcja korespondencji sztuk a myśl teoretyczna i filozoficzna o literaturze.

Romantyczne koncepcje teoretycznoliterackie i estetyczne – jenajczycy, Hegel, romantyczna hermeneutyka (Schleiermacher i inni), teorie powieści. Ich polska recepcja w XIX wieku oraz wpływ na późniejsze teorie.

Pozytywistyczne teorie literatury (i kultury): biografizm, genetyzm, socjologizm, psychologizm, ewolucjonizm, nomotetyzm.

Przełom antypozytywistyczny: symbolizm i ekspresjonizm wczesnego modernizmu, idiografizm, hermeneutyka Diltheya, filozofie życia, intuicjonizm Bergsona.

XX i XXI-wieczne teorie i metodologie wobec romantyzmu, pozytywizmu i modernizmu: psychoanaliza, krytyka tematyczna, warszawska szkoła idei, dekonstrukcja, feminizm, postkolonializm. Kulturowa teoria literatury oraz francuska genetyka tekstów i krytyka genetyczna (eksplorowanie wielkich spuścizn literackich dziewiętnastowiecznych pisarzy).

Ujęcia ergocentryczne w badaniach literackich XX wieku – charakterystyka ogólna (analiza formalna i strukturalna, closereading, krytyka tematyczna, sztuka interpretacji, ujęcia archetypowe i mitogenetyczne).

Fenomenologiczna koncepcja słowa, percepcji i dzieła literackiego.

Orientacja strukturalno-semiotyczna w badaniach nad literaturą i kulturą (ze szczególnym uwzględnieniem dorobku polskiego).

Koncepcje teoretyczne Michela Foucaulta i ich znaczenie dla humanistyki współczesnej.

Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm w kontekście poststrukturalizmu; ich aspekt antropologiczno-społeczny.

Psychoanaliza i neopsychoanaliza w badaniach literackich.

Epoka „zwrotów” (lingwistyczny, narratywistyczny, performatywny, kulturowy, etyczny i in.) w humanistyce współczesnej i jej przejawy na gruncie badań literackich – charakterystyka ogólna i wybrane nurty.

Postkolonializm w badaniach literackich; polskie badania dyskursów postzależnościowych.

Krytyka feministyczna, studia genderowe i teoria queer w badaniach literackich.

Posthumanizm i postsekularyzm w literaturoznawstwie przełomu XX i XXI wieku.

Nazwa zajęć: **Laboratorium psychologiczne: przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. Rozumie pojęcie autorefleksji i samorozwoju oraz konieczność ciągłego rozwijania się i doskonalenia dla efektywnego funkcjonowania w roli nauczyciela
2. Zna i rozumie mechanizm stresu i wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi identyfikować i analizować sytuację trudną w szkole, aktywnie poszukuje strategii radzenia sobie w sytuacjach trudnych (w tym strategii radzenia sobie ze stresem w sytuacjach szkolnych)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów do podejmowania działań w obszarze profilaktyki zdrowia i higieny pracy w zawodzie nauczyciela (stres, wypalenie zawodowe, radzenie sobie z trudnościami)
2. Jest gotów do refleksji nad własnymi potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości jako studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Zasoby własne w pracy nauczyciela – metody samooceny zasobów i ograniczeń, sposoby wspieranie rozwoju osobistego, nauczyciel w procesie uczenia się przez całe życie. Indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami w relacjach.

Stres i zarządzanie stresem – czynniki obciążające w pracy nauczyciela, czynniki indywidualne wpływające na reakcję stresową i ich identyfikacja, strategie radzenia sobie ze stresem

Nauczycielskie wypalenie zawodowe: Procesu wypalenia zawodowego i jego składowe. Profilaktyka wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela.

Nazwa zajęć: Seminarium polonistyczno-filozoficzne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia strukturę pracy dyplomowej, elementy prawa autorskiego, zasady edycji

w zakresie umiejętności:

1. potrafi obrać i stosować w swoich badaniach, dociekaniach, budowaniu strategii wyjaśniania lub rozwiązywania problemów metody poprawne pod względem epistemologicznym (w obrębie wszystkich reprezentowanych dyscyplin)
2. potrafi doskonalić edycję złożonych i rozległych opracowań z uwagi na kryteria: doniosłości i znaczenia tematyki badawczej, rzetelności naukowej, systematyczności, udokumentowania, kompletności argumentów, logiki rozumowania, oryginalności (wychodząc naprzeciw uniwersyteckiej „Inicjatywie Doskonałości”)
3. potrafi zaprezentować samodzielnie w formie ustnej, pisemnej i multimedialnej kluczowe rozdziały pracy magisterskiej
4. potrafi nadać swojej pracy magisterskiej przejrzystą, logiczną strukturę, przestrzegając reguł edytorskich
5. potrafi dokonać samodzielnie formułować twierdzenia, oceny, idee i zamysły badawcze, interpretacyjne, itd. z przestrzeganiem prawa autorskiego i własności intelektualnej
6. potrafi interpretować i dokonać pełnej, systematycznej konceptualizacji złożonych źródeł lub systemów wiedzy oraz sensotwórczej pracy na źródłach
7. łączy uzyskane poznanie w przekaz interdyscyplinarny i potrafi wskazać jego znaczenie lub zastosowanie w edukacji (j. polski i etyka / filozofia)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wyrobił nawyk ścisłego respektowania w praktyce zasad prawa autorskiego i najlepszych praktyk akademickich, by ustrzec się plagiatu i ghost writingu

Treści programowe dla zajęć:

Stymulacja interdyscyplinarna i definiowanie obszaru badań/dociekań, kluczowych zagadnień i pytań. Zasoby, dostępność, podział i dobór źródeł ze względu na wagę, oryginalność, itp.; uzupełnianie źródeł.

Arkana pracy z tekstami źródłowymi i literaturą naukową: jak studiować źródła badawczo i czy zawsze, gdy czytam – muszę ‘cała/y płonąć?’ (o znudzeniu, gładzeniu i ‘nudnym’ tekście)

Interpretacja a pełna i systematyczna konceptualizacja treści złożonych źródeł lub systemów wiedzy

Konwencja pisania pracy magisterskiej

Przejrzystość, logiczna struktura, kompletność pracy magisterskiej, reguły edytorskie.

Samodzielne myślenie, sąd oraz formułowanie oryginalnych idei i zamysłów badawczych (z przestrzeganiem prawa autorskiego i własności intelektualnej). Kiedy wypowiada się autor interesującej

mnie myśli, idei, koncepcji (dzieła, artykułu naukowego), a kiedy mówi autor pracy magisterskiej (lub innej naukowej), którą to 'ja' mam sygnować? Analityczny styl bezosobowy a identyfikacja z własną wypowiedzią. Kiedy wypowiedź jest bezosobowa lub demagogiczna (Heideggerowskie mówi "się", Orwellowskie "wojna to pokój, wolność to niewola, ignorancja to siła"), a kiedy intersubiektywnie uznawana lub podzielana wśród badaczy? Kiedy twierdzenie jest obiektywne, a kiedy to, co twierdzę, jest tylko 'moim' subiektywnym przekonaniem?

Epistemologiczna poprawność metod stosowanych w badaniach i dociekaniach (w obrębie wszystkich reprezentowanych dyscyplin) oraz weryfikacja cząstkowych wniosków i konkluzji.

Zasady prawa autorskiego, cytowanie, parafraza; zasady sporządzania odsyłaczy oraz bibliografii.

Samodzielna prezentacja w formie ustnej, pisemnej i multimedialnej kluczowych rozdziałów pracy magisterskiej, zastosowanie instrukcji opiekuna/opiekunów naukowych i formalności: ustalenie tematu/tytułu pracy magisterskiej wyrażającego związek z kierunkiem studiów, wybór promotora i promotora pomocniczego (opcjonalnie) i zgłoszenie tych informacji władzom administrującym wydziałami; poznanie systemu APD

Nazwa zajęć: **Laboratorium literatury: XIX wiek**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski oraz sytuuje je w procesie rozwojowym literatury rodzimej i na tle literatury powszechnej oraz w relacjach z ówczesną kulturą, nauką, wydarzeniami historycznymi, kontekstami biograficznymi, przemianami w sferze idei, a także cywilizacyjnymi i obyczajowymi
2. omawia przemiany języka literatury (od wczesnego romantyzmu po pierwsze próby futurystyczne) oraz form literackich
3. charakteryzują dziewiętnastowieczną estetykę, w tym o związku literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z innymi sztukami

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretować dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z uwzględnieniem kontekstów określonych w efekcie W1
2. posiada umiejętność analizowania elementów uniwersalnych i cech wyjątkowych (rodzimych) w literaturze polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski, a także potrafi wskazać i zanalizować przykłady obecności kultury wymienionych okresów w wieku XX i XXI
3. potrafi dostrzec i skomentować egzystencjalny wymiar literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski
4. posiada umiejętność sporządzenia pracy pisemnej związanej tematycznie z literaturą romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski

w zakresie kompetencji społecznych:

1. krytycznie ocenia odbierane treści i jest gotów poszerzać swoją wiedzę
2. docenia dorobek poprzednich epok, jest gotów do zachęcania innych, przede wszystkim uczniów i uczennice, do ich poznania

Treści programowe dla zajęć:

Dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w ich usytuowaniu w procesie rozwojowym literatury rodzimej i na tle literatury powszechnej; szczegółowy przebieg procesu historycznoliterackiego w latach 1795-1918: formacje, epoki, kierunki, prądy, style na szerokim tle przekształceń kultury i różnorodnych zjawisk z jej dziejów, takich jak odkrycia geograficzne i naukowe, ewolucjonizm, scjentyzm, teorie paranaukowe, magnetyzm, ezoteryzm, ruchy religijne, narodowe, polityczne, społeczne, emancypacyjne, organicyzm, utylitaryzm, pragmatyzm, socjalizm, neurozyzm, dekadentyzm i in.

Indywidualna, grupowa, pokoleniowa, narodowa świadomość twórcza wobec mód, prądów, ideologii, ruchów uniwersalistycznych (lokalność, regionalizm, krajowość, różne postacie patriotyzmu, panslawizm, pangermanizm, europejskość, kosmopolityzm, internacjonalizm, „wszechświatowość”).

Aspekty literackie dziewiętnastowiecznej geografii kulturowej. Zróżnicowanie terytorialne literatury ze względu na przynależność państwową i status polityczny (poszczególne zabory, ziemie zabrane), literatura krajowa; literatura emigracyjna; literatura zsyłkowa. Gruntowny obraz życia literackiego, ośrodków i instytucji (m.in. czasopisma, kawiarnie literackie, polonistyki uniwersyteckie) romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski.

Przemiany języka literatury – od wczesnego romantyzmu po pierwsze próby futurystyczne; poszerzanie skali wyrazowej, język literatury a teorie pochodzenia języka, utopia języka pierwotnego; koncepcja metasłowa; ekspansja języka naukowego; absorbcja idiolektów i dialektów, spory o stosunek języka literackiego do gwar, upotocznienie; poszukiwania lingwistyczne u progu Młodej Polski i ich dalsze

konsekwencje; wirtuozeria językowa, język poetycki jako antyteza języka potocznego; język publicystyki a język krytyki i jego różnicowanie się; język a forma literacka; reakcja na cenzurę, rozwój języka ezopowego a literatura.

Przemiany form literackich w porządku ewolucji i zerwania; romantyczne źródła idei oryginalności w sztuce, reakcje na nią i reinterpretacje; zmiany w rozumieniu generalistów takich, jak poezja i proza; zjawiska liryzacji prozy, dramatyzacji i epizacji liryki, hybrydyczność rodzajowa i gatunkowa; dekompozycja i próby rekonstruowania poetyki klasycznej; nowe gatunki, style, terminy; zdobycze naukowe a poszukiwania formalne w literaturze; powieść eksperymentalna; rozkwit literatury popularnej i służebnej i jej zróżnicowanie formalne; ekspansja tzw. „izmów” w 2 połowie XIX wieku; rozwój krytyki literackiej i artystycznej oraz eseistyki filozoficzno-estetycznej; fragmentaryczność a totalność dzieła sztuki; koncepcja dzieła otwartego a dążenie do zwartości kompozycyjnej; liryka czysta i poezja dyskursywna.

Przejawy synkretyzmu: romantyczny i młodopolski synkretyzm gatunkowy oraz towarzyszące mu procesy, ewolucja gatunków synkretycznych i jej uwarunkowania; romantyczny egzotyzm a młodopolski synkretyzm kulturowy; dziewiętnastowieczna myśl porównawcza, komparatyzm mitologiczny i religijny. Przemiany dziewiętnastowiecznej estetyki; pogłębiona charakterystyka szkół literackich, tendencji, prądów; ich zmienność i trwałość; sentymentalizm, gotycyzm, romantyzm, realizm, naturalizm, parnasizm, symbolizm, ekspresjonizm, franciszkanizm, odrodzenie klasyczne.

Wielopłaszczyznowe związki literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z innymi sztukami (np. malarstwo, rzeźba, muzyka, teatr, opera, film); malarskość, a zwłaszcza muzyczność literatury; teorie i praktyki korespondencji, syntezy i separacji sztuk; zjawisko synestezji.

Biografie twórcze wybitnych pisarzy czasów porozbiorowych wobec przemian obyczajowych, cywilizacyjnych, duchowych świadomościowych; zagadnienia identyfikacji narodowej, apostazji, konwersji; pokolenia literackie i przeżycie pokoleniowe; ugrupowania literackie, koła, koterie, kluby, cyganerie.

Egzystencjalny wymiar literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski (literatura jako wyraz doświadczenia egzystencjalnego, parenetyka, literatura a etyka).

Historia jako determinanta i kontekst zjawisk literackich w okresie porozbiorowym (konspiracja, irredenta, karbonaryzm, wolnomyslicielstwo, rewolucja społeczna, narodnictwo, socjalizm, ruch narodowy, liberalizm, tradycjonalizm, młodokonserwatyzm, anarchizm); literatura jako wyraz przeżyć zbiorowych oraz źródło wzorców społecznych, katalizator procesu samouświadomienia narodowego, postaw patriotycznych lub różnych form buntu.

Literatura wobec koncepcji historycznych i historiozoficznych; historyzm romantyczny i eklektyzm; medievalizm dziewiętnastowieczny, renesansyzm, sarmatyzm, katastrofizm.

Romantyzm jako stan badań i stan świadomości; romantyczne i młodopolskie lektury Miłosza, Różewicza, Rymkiewicza; argumenty za i przeciw zmierzchowi paradygmatu romantycznego; pozytywizm i Młoda Polska w koncepcjach badawczych i strategiach ideologicznych; geneza legendy młodopolszczyzny; pojęcie dziewiętnastowieczności wobec pojęcia modernizmu.

Praca pisemna dotycząca literatury romantyzmu, pozytywizmu lub Młodej Polski, przygotowana zgodnie z regułami wybranej formy naukowej (recenzji naukowej, konspektu, biogramu, kalendarium adnotowanego lub in.)

Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe - etyka w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia zagadnienia związane ze specyfiką pracy nauczyciela etyki w szkole ponadpodstawowej

w zakresie umiejętności:

1. stosuje wiedzę uzyskaną podczas zajęć kursowych w praktyce I konfrontuje ją z praktykami i realiami wewnątrzszkolnymi oraz regulacjami systemowymi, rozwijając umiejętności i kompetencje niezbędne do nauczania etyki w wybranej szkole ponadpodstawowej

2. potrafi samodzielnie zaprojektować, zaplanować, przygotować i udokumentować przebieg lekcji etyki na podstawie wybranego lub samodzielnie utworzonego konspektu (scenariusza) zgodnie z podstawą programową i programem nauczania przedmiotu etyka dla szkoły ponadpodstawowej oraz instrukcjami opiekunów praktyk

3. potrafi prawidłowo hospitaować i monitorować (obserwować) lekcję prowadzoną przez doświadczonego nauczyciela według uprzedniej instrukcji, na podstawie odpowiednich kryteriów, i dokonać superwizji koleżeńskiej oraz informacji zwrotnej w zakresie przedmiotowym Etyki

4. potrafi podjąć efektywną, odpowiedzialną współpracę ze szkolnym opiekunem praktyk

5. potrafi na potrzeby własnej praktyki określić cele i metody nauczania oraz kryteria i narzędzia ewaluacyjne niezbędne w pracy nauczyciela etyki

6. potrafi sprawnie funkcjonować w środowisku szkoły ponadpodstawowej
7. potrafi rzetelnie i systematycznie dokumentować swoją pracę (dziennik praktyk, formularze, skrypty, etc. i stosowne instrukcje uzyskuje od akademickiego opiekuna praktyk)
8. potrafi wyszukiwać oferty pracy w szkolnictwie ponadpodstawowym i orientuje się w specyfice tego rynku pracy

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/-a do współpracy z opiekunem praktyk, nauczycielami i innymi przedstawicielami środowiska szkolnego

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika pracy nauczyciela etyki w szkole ponadpodstawowej
Rozwój umiejętności i kompetencji w zakresie stosowania wiedzy o dydaktyce i metodyce nauczania etyki (w wybranej szkole ponadpodstawowej)
Planowanie, przygotowanie i dokumentowanie przebiegu lekcji etyki (na podstawie konspektu zgodnego z programem nauczania i podstawą programową przedmiotu etyka dla szkół ponadpodstawowych)
Monitoring/obserwacja lekcji prowadzonej przez doświadczonego nauczyciela według uprzedniej instrukcji, wykonywanie superwizji koleżeńskiej i dostarczanie informacji zwrotnej oraz umiejętność wyciągania konstruktywnych wniosków z obu (superwizji i informacji zwrotnej) w zakresie przedmiotowym Etyki
Efektywna, odpowiedzialna współpraca z opiekunem praktyk ze strony szkoły
Definiowanie celów i metod nauczania oraz kryteriów i narzędzi ewaluacyjnych niezbędnych w pracy nauczyciela etyki
Sprawne funkcjonowanie w środowisku szkolnym
Rzetelna, systematyczna dokumentacja własnej pracy przy użyciu dziennika praktyk, formularzy, skryptów, etc. objaśnionych przez akademickiego opiekuna praktyk i zdefiniowanych przez organy uczelni
Orientacja co do ofert pracy w szkolnictwie ponadpodstawowym

Nazwa zajęć: **Praktyki zawodowe - język polski w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia zagadnienia z zakresu - niezbędnej w rzeczywistości szkoły ponadpodstawowej i klasy szkolnej - wiedzy metodycznej, pedagogicznej i psychologicznej, a także zasad odbywania praktyk

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wnikliwie obserwować działania nauczyciela, w tym lekcje języka polskiego ze szczególnym zwróceniem uwagi na sposób wdrożenia w praktyce szkolnej zapisów podstawy programowej i programu nauczania dla poziomu szkoły ponadpodstawowej oraz umie przygotować dokumentację z obserwowanych zajęć dydaktycznych, w tym pozalekcyjnych
2. diagnozuje potrzeby, możliwości i zdolności każdego ucznia oraz projektuje oraz indywidualizuje zadania i dostosowuje metody, treści i sposoby oceniania do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów
3. potrafi zaprojektować i przeprowadzić lekcję z uwzględnieniem celów kształcenia polonistycznego w szkole ponadpodstawowej, adekwatnie dobierając metody, wykorzystując technologie informacyjne dla efektywności procesu kształcenia, racjonalnie gospodarując czasem lekcji
4. wykorzystuje proces oceniania uczniów i udzielania im informacji zwrotnej do stymulowania ich do pracy nad własnym rozwojem
5. potrafi pracować w zespole, występując w różnych rolach; ma umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów, oraz innymi osobami tworzącymi społeczność szkolną i lokalną

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada kompetencje komunikacyjne (interpersonalne i społeczne), dba o własną i uczniowską poprawność wypowiedzi, kulturę i etykę języka
2. wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, który poddaje ocenie posiadaną wiedzę i kompetencje, oraz człowieka pozytywnie nastawionego do nowych doświadczeń, poszukującego innowacyjnych rozwiązań, otwartego na współpracę z innymi osobami, zwłaszcza przedstawicielami środowiska szkolnego

Treści programowe dla zajęć:

Przygotowanie do praktyki zawodowej (omówienie organizacji, harmonogramu, regulaminu, reguł współpracy z opiekunem, obowiązującej dokumentacji i warunków zaliczenia).

Zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której przebiega praktyka, obowiązującymi w niej procedurami, regulaminami, planami pracy dydaktycznej i profilaktyczno-wychowawczej.

Zapoznanie się z dokumentami regulującymi pracę nauczyciela polonisty na tym etapie edukacyjnym i ich analiza, np.: program nauczania, plan wynikowy, podręcznik, przewodnik metodyczny.

Zapoznanie się z pracą wychowawcy klasy. Obserwacja i prowadzenie lekcji wychowawczych. Uczestniczenie w spotkaniach rady pedagogicznej oraz zespołów wychowawczych; udział w pozalekcyjnych działaniach opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych. Współpraca z pedagogiem, psychologiem, bibliotekarzem w realizacji zadań dydaktycznych i profilaktyczno-wychowawczych.

Obserwowanie i realizowanie zadań nauczyciela polonisty na III etapie edukacyjnym w tym:

- Udział w spotkaniach zespołu przedmiotowego.
- Obserwowanie zajęć z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej i ich analizowanie ze względu na dobór celów kształcenia, metod i środków dydaktycznych, specyfikę treści literacko-kulturowych i językowych na III etapie edukacyjnym.
- Analizowanie podręczników, pomocy metodycznych ze względu na ich funkcjonalność.
- Wykorzystanie lub konstruowanie narzędzi diagnozowania wiedzy i umiejętności uczniów, sprawdzenie i ocena prac uczniowskich, wykorzystanie procesu oceniania uczniów i udzielania im informacji zwrotnej do stymulowania ich pracy nad własnym rozwojem.
- Tworzenie scenariuszy/konspektów twórczych lekcji z uwzględnieniem celów kształcenia literacko-kulturowego i językowego w szkole ponadpodstawowej, jego integracyjnego i interdyscyplinarnego charakteru.
- Prowadzenie lekcji na podstawie autorskich konspektów z wykorzystaniem różnorodnych metod oraz technologii informacyjnych i multimedialnych.
- Wykorzystanie różnych metod autoewaluacji prowadzonych zajęć.
- Przeprowadzenie lekcji sprawdzającej na zakończenie praktyk (przygotowanie, autorefleksja studenta, omówienie z opiekunem praktyk)

Specyfika funkcjonowania uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych. Diagnozowanie potrzeb, indywidualizacja form i metod pracy.

Autoewaluacja w pracy nauczyciela. Analiza i ocena własnych działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Podsumowanie praktyk z udziałem studenta/-ów, nauczyciela – opiekuna praktyk, nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przygotowanie nauczycielskie studentów.

Nazwa zajęć: Lingwistyka tekstu i dyskursu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wymienia i definiuje pojęcia: tekst, dyskurs, komunikacja, styl i gatunek w celu opisu omawianych zjawisk językowych charakterystycznych dla współczesnej polszczyzny,
2. wymienia i opisuje różne koncepcje gatunku, rozumie wieloaspektowość opisu gatunków;
3. wymienia i charakteryzuje różne sposoby badania dyskursu wynikające z tradycji francuskiej i anglosaskiej (m.in. krytyczna analiza dyskursu, narzędzia kognitywne w analizie dyskursu i in.),
4. definiuje tekst z perspektywy lingwistycznej (relacja tekst a inne jednostki języka, w tym zdanie) i semiotycznej, a także wskazać wykładniki tekstowości,
5. omawia pojęcie metatekstu i umie określić rolę metatekstyzmów w tekście,
6. określa rolę i funkcję podmiotu w tekście, a także omawia jej wpływ na kształtowaną relację nadawczo-odbiorczą.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać i scharakteryzować różne typy dyskursów,
2. potrafi wskazać wyznaczniki gatunkowe, a także zanalizować zmiany (w tym zjawisko hybrydyzacji) w obrębie wybranych gatunków,
3. potrafi wyróżnić i nazwać typy tekstów charakterystyczne dla różnych dyskursów,
4. potrafi wskazać relację między tekstem a kontekstem, zna różne sposoby definiowania kontekstu, a także potrafi wykorzystać kontekst do analizy tekstu,
5. potrafi zinterpretować i zanalizować dowolny tekst, korzystając z różnych metodologii językoznawczych (w tym strukturalizm, pragmatyka, kognitywizm),
6. potrafi scharakteryzować i wykonać wybrane operacje na tekście (w tym streszczenie, dekompozycja, transformacja),
7. potrafi poprawnie korzystać z przedstawianej na zajęciach terminologii językoznawczej,
8. potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce,

9. umie powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także medioznawstwa, psycholingwistyki i socjolingwistyki,
10. rozumie problem modalności i intencjonalności tekstu i potrafi pokazać różnice między typami modalności obecne w analizowanym tekście.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Tekst, dyskurs, komunikacja.

Typy tekstów.

Tekst i kontekst.

Metatekst.

Odmiany dyskursu.

Jak analizować dyskurs? – różne koncepcje badawcze.

Podmiot w języku i tekście.

Intencjonalność i problemy modalności. Rama modalna.

Gatunek – styl – tekst.

Typologia gatunków.

Operacje na tekście (np. streszczenie, dekompozycja, transformacje).

Nazwa zajęć: Dydaktyka języka polskiego, cz. 2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia treść podstawowych dokumentów oświatowych (zwłaszcza podstawy programowej do języka polskiego)
2. definiuje terminy, omawia zagadnienia, przedstawia szeroko pojętą problematykę związaną z procesem planowania i organizowania procesu dydaktycznego w zakresie przedmiotu „język polski” w liceum i technikum

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać znajomość treści podstawowych dokumentów oświatowych w praktyce
2. rozpoznaje czynniki warunkujące efektywność kształcenia polonistycznego w liceum oraz tworzy sprzyjające środowisko edukacyjne z wykorzystaniem tradycyjnych i nowoczesnych środków dydaktycznych (ze szczególnym uwzględnieniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
3. potrafi zaplanować pracę na lekcjach języka polskiego w liceum z uwzględnieniem zindywidualizowanego wspomagania rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości
4. potrafi dobierać formy pracy i metody kształcenia właściwe dla specyfiki przedmiotu, potrzeb ucznia i programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły, z uwzględnieniem działań innowacyjnych
5. potrafi przeprowadzić diagnozę, kontrolę i ocenę działań edukacyjnych ucznia oraz motywować go do samorozwoju
6. potrafi zaprojektować lekcję, cykl lekcji, projekt edukacyjny, samodzielnie stworzyć plan wynikowy i inne narzędzia edukacyjne, korzystać z otwartych zasobów edukacyjnych, zaplanować formy indywidualnych ścieżek kształcenia
7. potrafi zapoznać ucznia z interdyscyplinarną i zinterioryzowaną wiedzą o świecie, z odwołaniami do syntezy sztuk, kodów różnych sztuk; potrafi motywować uczniów do lektury różnych tekstów w ich warstwie semiotycznej i semantycznej.
8. potrafi współpracować z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły, ekspertami oraz rodzicami i opiekunami uczniów

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów dostrzec uczniowską indywidualność, potrzeby i stymulować dalszy rozwój uczniów
2. jest gotów do inspirowania uczniów, zachęcania do uczestnictwa w kulturze, krytycznego i etycznego jej odbioru

Treści programowe dla zajęć:

Dominanty kształcenia polonistycznego w liceum: kształcenie literackie i kulturowe akcentujące aspekty egzystencjalne, związek z dziedzictwem

kulturowym i dialog z tradycją, rozwój kompetencji językowej rozumianej jako podstawa rozumienia tekstów oraz sposób komunikowania się ze

światem, tworzenie własnych tekstów z uwzględnieniem zasad retoryki, refleksyjny odbiór przekazów medialnych.

Miejsce przedmiotu „język polski” na III etapie edukacyjnym w kontekście dokumentów oświatowych oraz treści kształcenia z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

Planowanie i organizowanie procesu dydaktycznego na lekcjach języka polskiego na poziomie liceum i technikum z uwzględnieniem rozmaitych kontekstów, integracji międzyprzedmiotowej, syntezy sztuk, zróżnicowania stanowisk naukowo-badawczych oraz z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Typy i modele lekcji języka polskiego na III etapie edukacyjnym.

Tradycyjne i nowoczesne metody nauczania. Uwarunkowania wyboru instrumentarium metodycznego w społeczeństwie informacyjnym.

Metody i techniki usprawniania komunikacji z uczniem.

Rola analogowych i cyfrowych zasobów edukacyjnych w liceum i technikum (podręczniki, czasopisma polonistyczne, repetytoria, platformy edukacyjne, repozytoria cyfrowe, blogi oświatowe i inne materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego).

Rodzaje i funkcje oceniania. Formy ewaluacji. Ocenianie ucznia jako proces wspierania jego edukacyjnego rozwoju. Edukacyjna wartość dodana jako efekt współpracy z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły i ekspertami w zakresie doskonalenia warsztatu pracy.

Style i techniki pracy z uczniem. Nauczanie zespołowe i interdyscyplinarne.

Rozwój metapoznania. Motywowanie do kreatywnej współpracy na „godzinach polskiego”, szczególnie podczas analizy i interpretacji tekstów literackich oraz tekstów ikonicznych.

Metody i techniki usprawniania komunikacji z uczniem. Tworzenie podstaw dialogu edukacyjnego w klasie szkolnej i podczas zajęć

pozalekcyjnych. Rozwijanie postaw społecznych i etycznych uczniów.

Nazwa zajęć: Laboratorium pedagogiczne: przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. Rozumie specyfikę pracy wychowawczej z młodzieżą. Zna dobre praktyki w tym zakresie.
2. Zna współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży i ich konsekwencje dla jednostek i środowiska szkoły (agresja, przemoc, uzależnienia).
3. Rozumie znaczenie współpracy nauczyciela/szkoły z rodziną ucznia oraz środowiskiem lokalnym. Potrafi zaplanować spotkanie oraz rozmowę z rodzicami.
4. Zna podstawowe regulacje prawne z zakresu doradztwa zawodowego w systemie edukacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem zadań wychowawcy klasy.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi znaleźć i wykorzystać zasoby przydatne w procesie wspierania uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotowy do krytycznej refleksji nad własnym profesjonalnym warszatem nauczyciela-wychowawcy.
2. Jest gotowy do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami na rzecz wsparcia uczniów i szkoły w rozwoju.

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika, obszary i zasady prowadzenia pracy wychowawczej z klasą w szkołach ponadpodstawowych. Praktyczne rozwiązania w pracy wychowawczej (p. program Golden Five) Przemoc, agresja, uzależnienia – przejawy w środowisku szkolnym. Przeciwdziałanie i profilaktyka. Partnerstwo edukacyjne: szkoła- rodzina-środowisko lokalne. Relacje nauczyciel-uczeń-rodzice. Regulacje prawne z zakresu doradztwa zawodowego w systemie edukacyjnym. Wychowawca w roli doradcy.

Zasoby przydatne w procesie wspierania uczniów, w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Narzędzia, przydatne w procesie odkrywania i rozwijania potencjału uczniów.

Nazwa zajęć: Współczesna kultura literacka

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia najważniejsze estetyczne i ideowe orientacje polskiej literatury współczesnej
2. charakteryzuje procesy zachodzące we współczesnej literaturze: relacje między literaturą i kulturą popularną, literaturą i innymi sztukami, literaturą i mediami, literaturą i realiami gospodarki rynkowej
3. przedstawia mapę życia literackiego w Polsce współczesnej (pisma, nagrody, ośrodki, środowiska)

4. charakteryzuje orientacje estetyczne współczesnej krytyki literackiej
5. charakteryzuje stosunek literatury współczesnej do problematyki społecznej (wykluczenie, dyskursy mniejszości, racje i spory polityczne)
6. omawia najważniejsze zjawiska w polskim Internecie

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać zależności między instytucjami kultury a nauczaniem wartościowania literatury w szkole ponadpodstawowej
2. potrafi określić własne stanowisko wobec orientacji estetycznych współczesnej krytyki literackiej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do świadomego uczestnictwa we współczesnej kulturze i w życiu literackim, ze zrozumieniem i otwartością traktując różne tendencje estetyczne i kulturowe
2. jest gotów zabrać głos publicznie i formułować sądy na temat najnowszych faktów literackich i kulturalnych

Treści programowe dla zajęć:

Najważniejsze zjawiska, nurty i języki współczesnej literatury polskiej

Instytucje życia literackiego: czasopisma, nagrody literackie, festiwale itp.

Geografia literacka Polski współczesnej (ośrodki, centrale, prowincje) i sposoby uczestnictwa w kulturze literackiej

Miejsce literatury we współczesnej kulturze audiowizualnej i cyfrowej (wzajemne wpływy, zależności, przekształcenia)

Ekonomia literacka (rynek, wydawnictwa, promocja, bestsellery)

Literatura wobec kultury masowej, rynku, mediów. Rola Internetu w przekształceniu i organizacji życia literackiego

Literatura współczesna w perspektywie socjologii i antropologii kulturowej

Nazwa zajęć: **Podstawy pedagogiki dla nauczycieli cz. 2 (ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. Zna i rozumie specyfikę profesji nauczycielskiej oraz etykę zawodową nauczyciela. Zna pragmatykę zawodową oraz tematykę oceny jakości pracy nauczyciela.
2. Zna i rozumie dynamikę rozwoju zawodowego nauczyciela wraz z potencjałem i zagrożeniami każdego z etapów rozwoju oraz wariantów tożsamości zawodowej/typów karier zawodowych.
3. Zna tematykę oceny jakości pracy szkoły (oraz systemu edukacyjnego) w świetle wyników pomiarów diagnostycznych oraz mierzenia osiągnięć szkolnych uczniów.

w zakresie umiejętności:

1. Rozumie sytuację psychospołeczną ucznia z doświadczeniem migracyjnym, potrafi udzielić mu wsparcia. Zna regulacje prawne dotyczące szkolnej sytuacji ucznia z zapleczem migracyjnym.
2. Rozumie konieczność różnicowania wsparcia udzielanego uczniom z różnych układów ryzyka, potrafi takie wsparcie zaplanować.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów podejmować działania na rzecz kształtowania dojrzałej tożsamości zawodowej i radzenia sobie w toku profesjonalnej biografii z wyzwaniem zawodowymi.

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika startu zawodowego (potencjał i zagrożenia). Dynamika rozwoju zawodowego nauczyciela oraz warianty tożsamości zawodowej.

Wsparcie uczniów z różnych układów ryzyka: potrzeba równowagi w układzie wsparcie-zasoby ucznia/jego środowiska-doświadczane obciążenia. Analizy przypadków.

Dzieci i młodzież z doświadczeniem migracyjnym w polskiej szkole.

Ocena jakości pracy szkoły w świetle badań diagnostycznych oraz pomiarów osiągnięć szkolnych uczniów

Ocena pracy nauczyciela w szkole. Pragmatyka zawodowa.

Nazwa zajęć: **Podstawy psychologii dla nauczycieli cz. 2 (ćwiczenia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. Zna i rozumie mechanizm psychicznej adaptacji adolescenta, identyfikuje charakterystyczny dla wieku rodzaj motywacji, mechanizm funkcjonowania osobowości, poznawczego ustosunkowywania się, komunikowania się, uczenia się i różnice indywidualne w tym zakresie oraz możliwe zaburzenia.
2. Rozumie centralne znaczenie w rozwoju adolescenta uczenie się zgodnie z zainteresowaniami, myślenia hipotetyczno-dedukcyjnego i pojęciowego, moralności postkonwencjonalnej, formowania się

po-czucia tożsamości, przyczyny nieprawidłowości w przebiegu procesu ich rozwoju oraz późniejsze rozwojowo skutki wynikające z tych nieprawidłowości.

3. Zna i rozumie symptomy prawidłowego i nieprawidłowego przebiegu procesu rozwoju adolescenta w obszarze rozwoju osobowości, funkcji intelektualnych, funkcji społeczno-emocjonalnych, wolicjonalnych, moralności, komunikacji i współpracy.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi dostosować sytuację nauczania przedmiotu do możliwości uczenia się adolescenta.
2. Potrafi wspierać adolescenta w zakresie uczenia się przedmiotowej wiedzy, nabywania umiejętności i kształtowania nastawień.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów do interweniowania w momencie rozpoznania sytuacji zagrażającej rozwojowi adolescenta.

Treści programowe dla zajęć:

Proces funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej adaptacji adolescenta do świata dorosłych; sytuacja konfliktu zewnętrznego i wewnętrznego; dynamika sytuacji psychologicznej adolescenta.

Dynamika i struktura wieku rozwojowego adolescenta: kryzys 13 rż, okres stabilny dorastania, kryzys funkcjonalny tożsamość versus pomieszanie tożsamości; proces formowania tożsamości; faza: rozproszenia tożsamości, tożsamości negatywnej, osiągniętej tożsamości, statusy tożsamości (tradycyjne i współczesne podejścia).

Kierowanie sytuacją szkolną adolescenta; fizyczne i społeczne aspekty sytuacji szkolnej; rola moratorium społecznego; rozbudzanie zainteresowań i wyobraźni; stymulowanie twórczego i krytycznego myślenia.

Samokontrola i samoopanowywanie; identyfikacja z „innymi” i uczenie się zgodnie z własnymi zainteresowaniami; podejmowanie decyzji i zachowywanie wierności sobie i innym; dynamika i struktura funkcji psychicznych w okresie adolescencji (centralna rola funkcji myślenia pojęciowego).

Projektowanie jako najważniejsza rozwojowo forma działalności w okresie adolescencji; tworzenie pojęć teoretycznych; myślenie hipotetyczno-dedukcyjne.

Niezmienne funkcjonalne; ideologie, wartości, teorie.

Nazwa zajęć: **Praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. Ma wiedzę dotyczącą organizacji, struktury i funkcjonowania szkoły ponadpodstawowej.
2. Zna i rozumie organizację, statut i plan pracy szkoły ponadpodstawowej, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego.
3. Zna i rozumie zadania i obowiązki nauczyciela w szkole ponadpodstawowej (także w zakresie zapewniania uczniom bezpieczeństwa).

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze w szkole ponadpodstawowej.
2. Potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów w szkole ponadpodstawowej.
3. Potrafi wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas w szkole ponadpodstawowej.
4. Potrafi wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań wychowawczych nauczycieli w szkole ponadpodstawowej, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich.
5. Potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze w szkole ponadpodstawowej pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych.
6. Potrafi analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Treści programowe dla zajęć:

Organizacja pracy szkoły ponadpodstawowej:

- zadania charakterystyczne dla placówki danego typu

- środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawcy)
- organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury; dokumentacja i obieg dokumentów; rodzaje dokumentów, dokumenty prawa wewnątrzszkolnego)
- bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią - procedury
- rola i zadania działających w szkole społecznych organów.

Organizacja i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej:

- zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja
- regulacje prawne dot. pomocy-psychologiczno-pedagogicznej oraz analiza dokumentów szkolnych
- realizacja zasad edukacji włączającej w szkole ponadpodstawowej
- współpraca pedagoga i psychologa z nauczycielami
- specyfika trudności wychowawczych w szkole ponadpodstawowej.

Specyfika pracy nauczyciela i wychowawcy klasy w szkole ponadpodstawowej:

- obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela-wychowawcy, dokumentacja pracy z wychowawczej, sprawozdania, analizy)
- praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego
- pozalekcyjna oferta szkoły (koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych).

Nazwa zajęć: **Dydaktyka etyki, cz. 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wykazuje się znajomością pakietu metod z wykorzystaniem interakcji dialogicznej lub dyskursywnej.

w zakresie umiejętności:

1. rozwinął umiejętność pracy dydaktycznej na przedmiocie etyka z uczniami szkoły ponadpodstawowej w zakresie treningu świadomości, rozumienia, refleksji, poznania, wiedzy i samowiedzy (Sokrates, Kant, Arendt),

2. rozwinął umiejętność sądenia moralnego, kompetencję dyskursywną, konstrukcję i ko-konstrukcję pozwalającą mu stosować elementy Metody Konstanckiej i pokrewnych metod w nauczaniu etyki,

3. rozwinął umiejętności pozwalające prowadzić lekcje etyki w zakresie aksjologii,

4. rozwinął umiejętność rozumowania normatywnego w kategoriach norm, reguł społecznych, reguł gry i opartych na nich racji lub argumentów,

5. opanował umiejętność stosowania pakietu metod stymulujących przechodzenie od emocji i intuicji do świadomej refleksji,

6. potrafi wykorzystać pakiet metod eksperymentalnych i science-based learning w dydaktyce etyki,

7. potrafi wykorzystać literaturę filozoficzną, literaturę piękną i SF, film, teatr w dydaktyce etyki,

8. potrafi operować metodami ewaluacji z niezbędnym taktem nauczycielskim i przy zachowaniu podstawowej wiedzy o tym, co jest przedmiotem oceny i ewaluacji, a także nauczycielskiej autoewaluacji. Kryteria i metody ewaluacji w nauczaniu etyki.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do krytycznej oceny własnych kompetencji w zakresie etyki i filozofii oraz do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Blok treningowy. Świadomość, refleksja, wiedza, samowiedza (Sokrates, Kant, Arendt). „Smutna prawda polega na tym, że w większości zło czynią ludzie, którzy nigdy nie uświadomili sobie różnicy pomiędzy dobrem i złem”.

Blok treningowy. Kompetencja sądenia moralnego. Metoda Konstancka i metody pokrewne (warsztaty).

Blok treningowy. Aksjologia.

Blok treningowy. Rozumowanie normatywne.

Blok treningowy. Pakiet metod stymulujących przechodzenie od emocji i intuicji do świadomej refleksji.

Blok treningowy. Pakiet metod z wykorzystaniem interakcji dialogicznej lub dyskursywnej.

Blok treningowy. Pakiet metod eksperymentalnych i science-based learning.

Blok treningowy. Praca z literaturą filozoficzną, literaturą piękną i SF, filmem, teatrem.

Blok metodyczny. Kryteria i metody ewaluacji autoewaluacji w nauczaniu etyki.

Nazwa zajęć: **Transformacje intymności w kulturze Zachodu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje problematykę „współczesnej przemiany intymności”,
2. omawia filozoficzne konteksty dyskusji nad intymnością.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zidentyfikować i objaśnić kulturowe aspekty przemiany w sferze intymności,
2. potrafi rozpoznać i zinterpretować społeczne i ekonomiczne determinanty sfery intymności,
3. potrafi waloryzować problemy podnoszone w dyskursie nad intymnością.

Treści programowe dla zajęć:

Intymność jako dziedzina kultury w sensie społeczno-regulacyjnym.

Giddens i Beck o współczesnych przemianach intymności.

Chłodzenie intymności I: Illouz o racjonalizacji.

Chłodzenie intymności II: Hochschild o komercjalizacji.

Podgrzewanie intymności I: Klimczyk o logice transgresji.

Podgrzewanie intymności II: Bauman o konsumeryzmie.

Spory o pornografię.

Michel Foucault o seksualności i władzy.

RaeLangton o seksualnym solipsyzmie.

Erich Fromm o sztuce miłości.

Ferdinand Fellmann o erotycznych źródłach człowieczeństwa.

Intymność zapośredniczona przez nowoczesne technologie.

Roboty w relacjach intymnych.

Naturalistyczne ujęcia intymności.

Nazwa zajęć: **Współczesna filozofia francuska**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia pozycję głównych nurtów współczesnej filozofii francuskiej względem innych tradycji,
2. charakteryzuje główne zagadnienia francuskiego egzystencjalizmu (Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir) oraz założenia filozofii buntu – (Alberta Camus, Jeana Brullera, Simone Weil),
3. omawia główne zagadnienia strukturalizmu (Ferdinand de Saussure, Claude Lévi-Strauss),
4. przedstawia charakterystykę francuskiego nurtu analitycznego (Jules Vuillemin, Gilles Gaston Granger),
5. omawia główne zagadnienia z zakresu współczesnej francuskiej filozofii dialogu (Emmanuel Lévinas, Gabriel Marcel, Paul Ricœur).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać źródła literaturowe z zakresu współczesnej filozofii francuskiej.

Treści programowe dla zajęć:

Pozycja francuskiej filozofii wobec innych tradycji (kontynentalna/analityczna, French Theory, post-modernizm a transmodernizm).

Egzystencjalizm (Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir).

Filozofia buntu – (Alberta Camus, Jeana Brullera, Simone Weil).

Strukturalizm (Ferdinand de Saussure, Claude Lévi-Strauss).

Francuski nurt analityczny (Jules Vuillemin, Gilles Gaston Granger).

Współczesna francuska filozofia dialogu (Emmanuel Lévinas, Gabriel Marcel, Paul Ricœur).

Nazwa zajęć: **Deliberacja i edukacja demokratyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wymienia i charakteryzuje wiodące filozoficzne koncepcje demokracji i ich wizje edukacji demokratycznej,
2. charakteryzuje podstawy edukacji demokratycznej w zakresie praw człowieka.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zdefiniować i zilustrować przykładami zjawiska takie, jak rozumne i racjonalne zachowanie w kontekście demokratycznym oraz podać warunki deliberacji (uzasadnienie),

2. potrafi uzasadnić potrzebę i wskazać korzyści wypływające z edukacji demokratycznej oraz na tej podstawie przygotować opracowanie badawcze o znaczeniu edukacyjnym,
3. potrafi dyskutować o wymienionych wyżej zagadnieniach na podstawie literatury przedmiotu.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do określania relacji pomiędzy demokracją a rozumnym pluralizmem oraz pełnym pluralizmem światopoglądów.

Treści programowe dla zajęć:

Edukacja demokratyczna w wybranych koncepcjach filozoficznych w ujęciu historyczno-filozoficznym.
Rozumność – Racjonalność – Deliberacja.

Demokracja i rozumny pluralizm.

Współczesne ujęcia edukacji demokratycznej (Education for Democratic Citizenship).

Edukacja demokratyczna a edukacja o prawach człowieka (Human Rights Education) (zadanie/opracowanie eksperymentalne o znaczeniu edukacyjnym).

Dyskusje dotyczące zagadnień przedstawionych na wykładzie w oparciu o zalecaną literaturę przedmiotu.

Metody edukacji demokratycznej a nauczanie przedmiotu etyka (zadanie/opracowanie eksperymentalne o znaczeniu edukacyjnym).

Nazwa zajęć: **Współczesne dylematy etyczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia zagadnienie dysonansu poznawczego, emocjonalnego i normatywnego w etyce i rozumie, jak wielkim wyzwaniem i zadaniem jest on dla ludzkiego umysłu,
2. definiuje pojęcia dylematu moralnego i dylematu etycznego,
3. omawia konstrukcję tzw. sacrificial dilemmas (na przykładzie racjonowania / triage),
4. charakteryzuje ciężar argumentu, racji i uzasadnienia normatywnego (konwencjonalnego lub postkonwencjonalnego),
5. charakteryzuje znaczenie argumentów prekonwencjonalnych: neutralnych lub ambiwalentnych normatywnie, np. lęk, strach przed karą, uzależnianie działania moralnego od nagrody, etc.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi konstruować stymulujące dydaktycznie dylematy moralne dla określonych grup wiekowych według kryteriów (konstruuje zadania, rozwijając swój warsztat nauczyciela etyki w szkole ponadpodstawowej),
2. potrafi odróżnić kompetencję sądenia moralnego (rozważania na poziomie opcji wyboru działania) od kompetencji sądenia etycznego (rozważania na poziomie uzasadnień, procedur).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom znaczenia wiedzy o etyce w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz jej roli w rozumieniu współczesnego świata.

Treści programowe dla zajęć:

Dysonans poznawczy, emocjonalny i normatywny w etyce: wyzwanie i zadanie dla ludzkiego umysłu. Przykładowe dylematy moralne dla określonych grup wiekowych według kryterium 'umiaru emocjonalnego' (rozbudowa warsztatu nauczyciela etyki w szkole ponadpodstawowej i przygotowanie do dilemmatic inquiry).

Odróżnia dylematy moralne od dylematów etycznych.

Rozumie konstrukcję tzw. sacrificial dilemmas (na przykładzie racjonowania / triage).

Zna i odróżnia ciężar argumentu, racji i uzasadnienia normatywnego (konwencjonalnego lub postkonwencjonalnego).

Zna i rozumie, jakie znaczenie mają argumenty prekonwencjonalne: neutralne lub ambiwalentne normatywnie, np. lęk, strach przed karą, uzależnianie działania moralnego od nagrody, etc.

Odróżnia kompetencję sądenia moralnego (rozważania na poziomie opcji wyboru działania) od kompetencji sądenia etycznego (rozważania na poziomie uzasadnień, procedur).

Nazwa zajęć: **Modelowanie kodeksów etycznych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wykazuje się znajomością tła teoretycznego: założeń dla etycznego modelowania kultury instytucjonalno-organizacyjnej, pojęć wiedzy ukrytej i wiedzy jawnej, kompetencji etycznych w organizacji, procesu nabywania świadomości etycznej i procesu uczenia się organizacji,
2. definiuje efektywny proces edukacyjny jako misję,

3. szczegółowo omawia rolę kodeksów etycznych, oczekiwania społeczne wobec kodeksów etycznych, funkcje kodeksu etycznego, rodzaje i zastosowania kodeksów w kontekstach edukacyjnych,
4. omawia znaczenie standardów etycznych przyjętych w instytucjach i organizacjach edukacyjnych jako odpowiedź na typowe sytuacje problemowe,
5. szczegółowo omawia wdrażanie i realizację kodeksów etycznych w instytucji/organizacji edukacyjnej i procesie dydaktycznym.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zdefiniować misję i wizję instytucji i organizacji z naciskiem na instytucję/organizację edukacyjną,
2. potrafi diagnozować wartości i fundamentalne założenia aksjologiczne instytucji i organizacji edukacyjnej, planować proces zarządzania strategicznego, jak określić wizję organizacji, zdefiniować wartości, sformułować misję,
3. realizuje powierzone, eksperymentalne opracowanie przykładowego kodeksu.

Treści programowe dla zajęć:

Tło teoretyczne: założenia dla etycznego modelowania kultury organizacyjnej: Pojęcie wiedzy ukrytej i wiedzy jawnej. Kompetencje etyczne w organizacji. Proces nabywania świadomości etycznej a proces uczenia się organizacji.

Misja i wizja instytucji i organizacji z naciskiem na organizację edukacyjną.

Diagnozowanie wartości: fundamentalne założenia organizacji edukacyjnej. Planowanie procesu zarządzania strategicznego. Organizacja: jak określić jej wizję, zdefiniować wartości, sformułować misję.

Efektywny proces edukacyjny jako misja.

Rola kodeksów etycznych. Oczekiwania społeczne wobec kodeksów etycznych. Funkcje kodeksu etycznego. Rodzaje i zastosowania kodeksów w kontekstach edukacyjnych.

Standardy etyczne w organizacjach edukacyjnych jako odpowiedź na typowe sytuacje problemowe.

Wdrażanie i realizacja kodeksów etycznych w organizacji edukacyjnej i strategii edukacyjnej.

Opracowanie badawcze.

Nazwa zajęć: **Laboratorium dydaktyki etyki cz. 2 - ewaluacja praktyki w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia zagadnienia z zakresu dydaktyki etyki w szkole ponadpodstawowej

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego i zaplanować strategię i działania na rzecz podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela etyki
2. potrafi przedstawić kompletną i poprawną dokumentację praktyk, potwierdzającą zdobyte umiejętności

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów wykorzystywać zdobyte doświadczenia praktyczne i obserwacje celem analizy i doskonalenia relacji i przestrzeni w zakresie dydaktyki etyki szkoły ponadpodstawowej
2. jest gotów podejmować efektywną i krytyczną autorefleksję i autoewaluację (elementy superwizji koleżeńskiej i informacji zwrotnej) nad własnym rozwojem zawodowym, potrzebami i celami nauczyciela przedmiotu etyka w szkole ponadpodstawowej
3. jest gotów rozpoznawać etyczne aspekty pracy nauczyciela, zwłaszcza w sferze komunikacji z uczniem i relacji szkolnych

Treści programowe dla zajęć:

Doświadczenia praktyczne, obserwacje i samoobserwacja w analizie i doskonaleniu relacji i przestrzeni w zakresie dydaktyki etyki szkoły ponadpodstawowej

Autorefleksja i autoewaluacja (w tym elementy peer supervision i informacji zwrotnej) a własny rozwój zawodowy, potrzeby i cele nauczyciela przedmiotu etyka w szkole ponadpodstawowej

Ścieżka własnego rozwoju zawodowego; projektowanie i planowanie strategii i działań na rzecz podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela etyki

Etyczne aspekty pracy nauczyciela, zwłaszcza w sferze komunikacji, inkluzji i prawa do edukacji

Nazwa zajęć: **Laboratorium dydaktyki języka polskiego cz. 2 - ewaluacja praktyki w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia zagadnienia z zakresu dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej

w zakresie umiejętności:

1. potrafi projektować i autoewaluować ścieżkę własnego rozwoju, zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego w zakresie nauczanego przedmiotu
2. potrafi przedstawić kompletną i poprawną dokumentację praktyk

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu dydaktyki przedmiotowej w celu analizy sytuacji obserwowanych na praktykach
2. jest gotów podejmować autorefleksję nad własnym rozwojem zawodowym, potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela
3. jest gotów do rozpoznawania etycznych aspektów pracy nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnych

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości jako studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści)

Rozpoznanie i analiza powiązań między treściami realizowanymi na różnych przedmiotach psych.-ped., wspieranie tworzenie umysłowej mapy mamy całości - zintegrowanie treści

Zasoby własne w pracy nauczyciela - projektowanie ścieżki własnego rozwoju, identyfikacja potrzeb i celów osobistych i zawodowych, metody i techniki samorozwojowe, kompetencje komunikacyjne

Teczka praktyk zawierająca konspekty, plany dydaktyczne oraz pomoce dydaktyczne wytworzone w czasie praktyk

Nazwa zajęć: **Laboratorium dydaktyki języka polskiego cz. 2 - przygotowanie do praktyki zawodowej w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia wykaz i omawia obieg dokumentów dotyczących realizacji praktyki metodycznej w szkole ponadpodstawowej
2. wskazuje, na co zwracać uwagę hospitując lekcje języka polskiego, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne obserwowane w czasie praktyk

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje multimedia i technologie informacyjne – dociera do informacji, dokonuje selekcji i oceny krytycznej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie znaczenie twórczej pracy polonistycznej oraz ma poczucie odpowiedzialności za jej wyniki
2. jest gotów do współpracy z innymi osobami, zwłaszcza przedstawicielami środowiska szkoły ponadpodstawowej
3. dąży do skutecznego i efektywnego realizowania zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela polonisty

Treści programowe dla zajęć:

Co trzeba wiedzieć o praktyce metodycznej w szkole ponadpodstawowej?

Zapoznanie studenta ze swoistością szkoły ponadpodstawowej, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy oraz prowadzonej dokumentacji.

Omówienie obowiązującego obiegu dokumentów dotyczących praktyki metodycznej.

Różne źródła inspiracji

Forum poszukiwań i wymiany doświadczeń studentów poszukujących nowych rozwiązań, przykłady dobrych praktyk, profesjonalne strony internetowe, ciekawe lektury, informacje o przydatnych czasopiśmiech metodycznych.

Tworzenie Bazy polonisty – prowadzenie wykazu pomocnych stron internetowych – wartościowych i użytecznych w pracy nauczyciela języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.

Na co zwracać uwagę w czasie hospitacji/obserwacji lekcji języka polskiego?

Analiza i ocena działań dydaktycznych nauczyciela polonisty na podstawie konspektów studentów z grupy metodycznej.

Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej oraz kształtowanie odpowiedzialności za powierzone zadania.

Co zawierateczka praktyk?

Potwierdzenie wszystkich form i zadań praktyki (wskazania regulaminowe)

Przykłady:

projektów lekcji języka polskiego w oparciu o wiedzę wyniesioną z zajęć audytoryjnych, innowacji wartych upowszechnienia, integrowania wiedzy z różnych dziedzin, m.in. literaturoznawstwa i językoznawstwa, przedmiotów z bloku dydaktyki przedmiotowej oraz jej wykorzystania w szkolnej praktyce, analizy i interpretacje zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń, dydaktycznej autorefleksji oraz umiejętności krytycznego myślenia metodycznego, ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań, analizę efektów własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kompetentne posługiwanie się terminologią stosowaną w dydaktyce przedmiotowej.

Nazwa zajęć: Laboratorium dydaktyki etyki cz. 2 - przygotowanie do praktyki zawodowej w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. gruntownie omawia zasady, procedury i wymogi jakościowe co do realizacji praktyki dydaktycznej z przedmiotu Etyka w szkole ponadpodstawowej
2. przedstawia zestaw obowiązków i zadań praktykanta na terenie docelowej szkoły ponadpodstawowej, we współpracy ze szkolnym opiekunem praktyk i akademickim opiekunem praktyk
3. omawia sposób przygotowania 15 scenariuszy lekcyjnych
4. przedstawia zasady i kryteria obserwacji lekcji etyki oraz uczestniczenia w lekcjach wychowawczych (3 lekcje)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zaplanować terminarz zadań i prac na rzecz praktyk, a także przewidzieć rozmaite wyzwania szkolne
2. potrafi prowadzić dziennik praktyk, uwzględniając kryteria opiniowania i oceny praktyk przez obu opiekunów praktyk

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do prowadzenia lekcji etyki i do poddania się koleżeńskiej superwizji (i przyjęcia informacji zwrotnej) oraz do poddania się hospitacji przez opiekunów praktyk, a także innych praktykantów
2. jest gotów podejmować inicjatywy i działania na rzecz realizacji praktyk
3. jest gotów wziąć odpowiedzialność za nowy etap edukacyjny na własnej ścieżce zawodowej i określić własne możliwości i oczekiwania związane z praktyką (oraz uzupełnić ewentualne deficyty, zasięgnąć rady opiekunów praktyk, etc.)

Treści programowe dla zajęć:

Zasady, procedury i wymogi jakościowe realizacji praktyki dydaktycznej z przedmiotu Etyka w szkole ponadpodstawowej (źródło: Regulamin praktyk, regulaminy szkolne)

Terminarz zadań i prac na rzecz praktyk

Obowiązki i zadania praktykanta na terenie docelowej szkoły ponadpodstawowej, we współpracy ze szkolnym opiekunem praktyk i akademickim opiekunem praktyk

Przygotowanie 15 scenariuszy lekcyjnych i zapotrzebowania na materiały i pomoce dydaktyczne

Zasady prowadzenia dziennika praktyk, a także kryteria opiniowania i oceny praktyk przez obu opiekunów praktyk

Zasady i kryteria obserwacji lekcji etyki oraz uczestniczenia w lekcjach wychowawczych (3 lekcje)

Gotowość do prowadzenia lekcji etyki i do poddania się koleżeńskiej superwizji (i przyjęcia informacji zwrotnej) oraz do poddania się hospitacji przez opiekunów praktyk, a także innych praktykantów; możliwość przećwiczenia podczas Laboratorium elementów lekcyjnych.

Inicjatywy i działania na rzecz realizacji praktyk dydaktycznych z etyki

Odpowiedzialność za nowy etap edukacyjny na własnej ścieżce zawodowej i określanie własnych możliwości i oczekiwań związanych z praktyką (oraz uzupełnienie ewentualnych deficytów, konsultacje z opiekunami praktyk)

Nazwa zajęć: Etyka i kultura życia publicznego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia problematykę etyki dyskursu,
2. wymienia i charakteryzuje relacje, struktury, instytucje oraz procesy społeczne, poprzez które kształtowana jest legitymizacja ładu prawno-politycznego, a także w których dokonuje się racjonalizacja światów życia, a zatem tych, które są też wyrazem dynamicznej, procesualnej refleksyjności podmiotów moralnych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi się kompetentnie posługiwać jej podstawowymi kategoriami w autonomicznie konstruowanej strategii argumentacyjnej,
2. rozróżnia pojęcia przestrzeni i opinii publicznej oraz w stopniu podstawowym kompetentnie się nimi posługuje,
3. potrafi zrekonstruować dwa najważniejsze filozoficzne modele kształtowania uzasadnień (czyli rozumu publicznego) dla polityczno-prawnego ładu i realizuje na tej podstawie indywidualne zadanie badawcze (opracowanie),
4. potrafi odnieść poznawane treści i wykorzystać rozwijane umiejętności do rozwoju kompetencji i warsztatu nauczyciela etyki w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie znaczenie wiedzy o etyce w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Etyka dyskursu (Karl-Otto Apel, Jürgen Habermas, Robert Alexy).

Charakterystyka pojęć przestrzeni publicznej i opinii publicznej.

Omówienie dwóch modeli sfery publicznej: a) republikańskiego (Hegel – wczesny Habermas) oraz b) deliberatywnego (późny Habermas).

Analiza porównawcza koncepcji rozumu publicznego Johna Rawlsa i Jürgena Habermasa.

Wprowadzenie do zagadnienia konstytucjonalizacji Unii Europejskiej: typy procesów i typy sfer publicznych, w których zachodzą.

Dyskusje dotyczące zagadnień przedstawionych na wykładzie (1, 2, 3, 4, 5) w oparciu o zalecaną literaturę przedmiotu.

Znaczenie treści i umiejętności zdobywanych na zajęciach w rozwoju kompetencyjnym i warsztatowym nauczyciela szkoły ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: **Laboratorium literatury XX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje zjawiska estetycznoliterackie charakterystyczne dla XX wieku
2. referuje treść utworów literackich i omawiając, umieszcza je w kontekstach kulturowych, społecznych, filozoficznych, a także w perspektywie innych sztuk
3. omawia zjawiska literackie i kulturowe w perspektywie ich historyczności i procesualności

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretować zjawiska estetycznoliterackie charakterystyczne dla XX wieku
2. potrafi analizować i interpretować dzieła w trzech porządkach: a) wydarzenia (utwór), b) rytmu przemian historycznych, społecznych, filozoficznych i estetycznych (formacja) oraz c) „długiego trwania”(powiązania utworu z macierzystym kontekstem kulturowym i tradycją)
3. dostrzega odmienne modalności interpretacyjne(wynikające z zastosowania w procedurach lekturowych różnych narzędzi i języków badawczych)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada świadomość procesualności historii literatury i dostrzega jej znaczenie w procesach komunikacji społecznej

Treści programowe dla zajęć:

Awangarda i awangardyzm

Klasycyzm nowoczesny

Programowość, metaliterackość, autotematyzm

Katastrofizm i utopizm

Psychologizm w literaturze

Historia, historyzm i powieść historyczna jako zjawiska i problemy literatury po 1918 roku

Literatura i kultura popularna

Krytyka literacka i spory krytycznoliterackie okresu międzywojennego i powojennego

Literatura wobec wojny, okupacji i Zagłady

Literatura powojenna wobec tradycji literackiej

Przełomy polityczne a literatura i życie literackie

Procesy i projekty emancypacyjne

Literatura zaangażowana – literatura krytyczna

Nostalgia, pamięć, wygnanie jako problemy literatury powojennej w kraju i na emigracji

Absurd, groteska, ironia, satyra

Literatura faktu, reportaż i formy pokrewne

Wielokulturowość i wieloetniczność w literaturze

Literatura a gender

Nazwa zajęć: **Znaczenie w języku i tekście**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje przedmiot badań semiotyki i semantyki językoznawczej, wymienia i definiuje właściwą terminologię językoznawczą,
2. wskazuje różne koncepcje znaczenia i ich wpływ na sposoby badania znaczenia w języku, w tym we frazeologii i onomastyce,
3. charakteryzuje zmiany znaczeniowe w języku oraz określa ich przyczyny,
4. omawia różne koncepcje kategoryzacji i wskazuje sposoby przesunięć w obrębie kategoryzacji wybranych pojęć związane z ich funkcjonowaniem w różnych dyskursach,
5. wskazuje różnice między stereotypem a prototypem, umie wskazać zmiany w obrębie wybranych stereotypów i ich przyczyny,
6. wymienia i omawia sposoby definiowania metafory i metonimii w badaniach językoznawczych, zauważa odmienną rolę w postrzeganiu metafory w badaniach literaturoznawczych i językoznawczych,

w zakresie umiejętności:

1. analizując wybrany tekst, potrafi odczytać sposób profilowania wybranych pojęć, ich wartościowanie, a także nacechowanie emocjonalne,
2. potrafi wykorzystać w analizie tekstu, w którym uwzględni cechy kulturowe, koncepcję ram interpretacyjnych,
3. rozpoznaje i wskazuje relacje między systemem onimicznym a kulturą,
4. potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce,
5. potrafi powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także psycholingwistyki, etnolingwistyki i socjolingwistyki i wykorzystać ją w argumentacji lub analizie wybranego zjawiska w tekście.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Semiotyka a semantyka językoznawcza.

Koncepcje znaczenia. Konotacja a denotacja.

Język a symbol.

Semantyka a pragmatyka.

Zmiany znaczeniowe jednostek.

Znaczenie we frazeologii.

Problemy kategoryzacji (model arystotelesowski, teoria prototypów).

Prototyp i stereotyp w aspekcie lingwistyki kognitywnej.

Wartościowanie i emocjonalność.

Profilowanie w języku i tekście.

Koncepcja ram interpretacyjnych, ramy w umyśle, ramowa analiza kultury.

W kręgu metafory i metonimii (metaforyczny i metonimiczny styl poznawczy, koncepcje metafory i metonimii, teoria amalgamatów pojęciowych, stapianie pojęć).

Onomastyka kulturowa – wybrane problemy.

Nazwa zajęć: **Etyka współczesna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje strukturę działania moralnego,
2. znajomość procesu decyzyjnego oraz procesu sądenia,
3. wskazuje performatywne i komunikacyjno-dyskursywne oddziaływanie wypowiedzi, odróżniając je od wypowiedzi stricte normatywnych,
4. wymienia i omawia zagadnienia i spory w etyce analitycznej (np. kauzalizm, intencja/racja, relatywizm/fundamentalizm/universalizm, realizm/antyrealizm, naturalizm, etyka post-analityczna),
5. wymienia i omawia reguły i procedury komunikacyjnego i dyskursywnego sprawdzania, uzasadniania i uzgadniania twierdzeń praktycznych,
6. wymienia i charakteryzuje założenia współczesnych etyk utylitarystycznych, konsekwencjalistycznych, pragmatycznych oraz etyki ryzyka (na przykładzie racjonowania deficytowych dóbr podstawowych),

7. wykazuje się pogłębioną, poszerzoną i usystematyzowaną znajomością współczesnych etyk nieanalitycznych,

8. omawia problem umowności podziału na etyki nieanalityczne ('miękkie', 'wenusjańskie') i analityczne ('twarde', 'marsjańskie').

w zakresie umiejętności:

1. umiejętnie różnicuje ciężar racji, argumentów i uzasadnień nadawanych sądom i ocenom,
2. potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności wyniesione z zajęć w rozwoju warsztatu nauczyciela etyki w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie znaczenie wiedzy o etyce w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Struktura działania moralnego.

Proces podejmowania decyzji i sądenia.

Performatyw a obowiązywanie.

Uzasadnianie: typologia, siła iwalentność racji i argumentów (dodatkowo: racje ambiwalentne, neutralne i negatywne moralnie; brak racji; bezpodstawność; argumenty równosilność/równoważność; racjonalizowanie a racjonowanie, rozumność).

Kluczowe zagadnienia i spory w etyce analitycznej.

Zasady i procedura dyskursu praktycznego: ustalanie i uzasadnianie sądów poprawnych, zasadnych i moralnie wiążących dla uczestników (oraz zagadnienie dyssensu).

Współczesne etyki uutilitarystyczne, konsekwencjalistyczne, pragmatyczne oraz etyki ryzyka (w tym dotyczące odpowiedzialnego zarządzania działalnością edukacyjną).

Współczesne etyki nieanalityczne.

Podział na etyki nieanalityczne ('miękkie', 'wenusjańskie') i analityczne ('twarde', 'marsjańskie').

Nazwa zajęć: Tradycje i dyskursy nowoczesności

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. określa granice nowoczesności i wskazuje jej cechy konstytutywne
2. przedstawia i omawia pola sporu o charakter i cechy nowoczesności oraz przekłada wątki tych dyskusji na sekwencje zagadnień omawianych na zajęciach z literatury i etyki w szkole ponadpodstawowej
3. rozpoznaje i omawia formę dyskursów kluczowych dla nowoczesności w celu zintegrowania tych treści z materiałem nauczania w szkole ponadpodstawowej
4. przedstawia odzwierciedlające się w literaturze idee, koncepcje, prądy, ruchy znaczące dla nowoczesności
5. omawia wczesne, przednowoczesne tradycje nowoczesności
6. przedstawia ewolucję zjawisk literackich i kulturowych dokonującej się w obrębie formacji nowoczesnej, począwszy od XVIII wieku, przez wiek XIX aż po XX

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretacyjnie wykorzystać wiedzę zdobytą podczas zajęć

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych
2. jest gotów do uczestnictwa w kulturze, w tym także jej krytycznego odbioru
3. jest gotów do ochrony środowiska naturalnego

Treści programowe dla zajęć:

Różne teorie i wyznaczniki nowoczesności, spór o jej granice i cechy konstytutywne; dialektyka Oświecenia; nowoczesność romantyczna, estetyka Baudelaire'a, pozytywizm i Młoda Polska a nowoczesność, nowoczesność i awangarda; infrastruktura i „logika kulturowa”

Problem rozumu i racjonalności jako kluczowy dla nowoczesności; dziedzictwo rewolucji francuskiej a wektory poszukiwań estetycznych; nowatorstwo a „estetyka zdrowego rozsądku”; „kultura ekspercka”

Tradycja jako przedmiot refleksji współczesnej humanistyki; studia nad pamięcią

Romantyczne korzenie awangardyzmu; estetykaformy a estetyka buntu – symbolizm, ekspresjonizm, futurizm, abstrakcjonizm, konstruktywizm, nadrealizm

Dziewiętnastowieczne i współczesne formy uzewnętrzniania się residuum oralnego.; różne postaci eksploracji folkloru; pieśniowość – od literatury staropolskiej po stylizacje folkowe z przełomu XX i XXI; współczesna oralność; różne źródła kultury popularnej

Dziewiętnastowieczne i dwudziestowieczne „opisania ziemi” – terytorium, pejzaż, mieszkańcy w perspektywie geopoetyki
Utopie, antyutopie, dystopie; dwudziestowieczna fantasy a młodopolskie, romantyczne i dawne wyobrażenia locus horridus
Rola afektów w życiu człowieka i społeczeństwa. Afekty, uczucia, „nerwy”, emocje; literatura, dramat XVII-XX wieku jako laboratorium życia duchowego i uczuciowego człowieka
Dwudziestowieczne i dziewiętnastowieczne cyganerie artystyczne w poszukiwaniu średniowiecznych i antycznych przodków
Kryzys teodycei; Refleksja o naturze zła – metafizycznego, ludzkiego, zła historii; żywotność myśli gnostyckiej
Nowożytne, romantyczne, scjentystyczne i ponowoczesne koncepcje natury; ujęcia ekokrytyczne
Poetyka i rola dyskursów w organizowaniu życia społecznego. Monomit i polimityczność. „małe” i „duże” narracje
Nowoczesne koncepcje historii. Człowiek wobec historii
Darwin i kryzys antropocentryzmu
Doświadczenie, doświadczenie i sprawstwo człowieka
Spory o naturę więzi społecznej. Kondycja ludzka i miejsce pracy; teoria klasy próżniaczej a filozofia pracy
Nowoczesne ruchy emancypacyjne. Rewolucja czy ewolucja? Wolność i instytucjonalizacja władzy.
Płeć, feminizm, gender; „literatury mniejsze”
Sarmatyzm, republikanizm szlachecki, anarchizm, romantyczne, poromantyczne, awangardowe i poawangardowe koncepcje polityczne i pojęcia wolności; , myśl postzależnościowa i postkolonialna; podległość-wolność-panowanie w polskiej literaturze XIX i XX wieku.